Ceza Bölümü 1999/47 E., 1999/44 K.

- **ASKER SANIK HAKKINDA KAMU DAVASI**
- **ASKERİ SUÇ**
- **IRZA GEÇMEK**
- **REŞİT OLMAYAN MAĞDUREYİ KAÇIRMA**
- **ZORLA IRZA GEÇMEK**

- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [Madde 9]
- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [Madde 12]
- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [Madde 18]
- 765 S. TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA) [Madde 416]
- 765 S. TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA) [Madde 430]
- 765 S. TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA) [Madde 64]
- 1632 S. ASKERİ CEZA KANUNU [Madde 152]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]

"İçtihat Metni"

OLAY : Patnos 34.Mknz.A.Komutanlığı emrinde görevli P.Er sanık Y.K.'un izinli olduğu 25.2.1992 günü, olay tarihinden 9 ay önce kaçırıp 26 Kasım 1991 günü askere sevk edildiği tarihe kadar imam nikahı ile karı-koca hayatı yaşadığı 8.10.1977 doğumlu, mağdure G.G.'in kendisi askerde iken Trabzon'da bulunan annesinin evine dönmüş olması nedeniyle diğer sivil kişi sanık E.K.'la birlikte Trabzon'a giderek mağdureyi zorla kaçırıp bir arabaya bindirerek köye getirip alıkoydukları ve sanık Y.'ın mağdure ile bir süre daha karı-koca hayatı yaşadığı, ancak sanığın asker kişi olması ve yüklenen suçun da askeri suç olması nedeniyle, reşit olmayan mağdurenin rızası ile ırzına geçmek ve zorla kaçırıp alıkoymak suçundan dolayı haklarında hazırlık soruşturmasını yürüten Arsin Cumhuriyet Başsavcılığı 5.11.1992 gün ve E: 1992/22, K: 1992/10 sayıyla; sanığı yargılama görevinin askeri yargıya ait olduğu gerekçesiyle görevsizliğine, dosyanın görevli savcılığa gönderilmesine karar vermiştir. 12. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı Askeri Savcılığı: 5.7.1993 gün ve E: 1993/158, K: 1993/307 sayıyla; olay bölümünde açıklanan hususları tekrar ederek;

1- Sanık Y.K.'un eylemine uyan reşit olmayan mağdureyi zorla kaçırıp alıkoymak suçundan Türk Ceza Kanunu'nun 430/1, reşit olmayan mağdurenin rızası ile ırzına geçmek suçundan Türk Ceza Kanunu'nun 416/3, 80,

2- Sanık E.K.'un eylemine uyan reşit olmayan mağdureyi zorla kaçırmaya iştirak etmek suçundan Türk Ceza Kanunu'nun 64, 430/1. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle kamu davası açmıştır.

12. MEKANİZE PİYADE TUGAY KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ:

21.2.1995 gün ve E: 1995/110, K: 1995/93 sayıyla; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi ile Türk Ceza Kanunu'nun 8. babına yapılan göndermenin 8. babın 2. faslında yer alan Türk Ceza Kanunu'nun 430. maddesinde düzenlenen "kaçırma ve alıkoyma" eylemlerini kapsamadığı gibi reşit olmayan kişinin rıza ile ırzına geçmek suçunu da kapsamadığı, yargılama sırasında sanığın terhis edilmiş olmasıyla askeri mahkemede yargılanmasını gerektiren ilginin de kesildiği açıklanarak asker ve sivil kişi sanıklara yüklenen suçlar açısından yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşmiştir.

Arsin Asliye Ceza Mahkemesi: 22.5.1996 gün ve E: 1996/16, K: 1996/34 sayıyla; iddianamede ve görevsizlik kararında gösterilen sevk maddeleri gereğince sanıkların ağır ceza mahkemesinde yargılanmaları gerektiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

TRABZON AĞIR CEZA MAHKEMESİ: 3.5.1999 gün ve E: 1999/73, K: 1999/91 sayıyla; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesiyle Türk Ceza Kanunu'nun 8. babına yapılan göndermenin 8. babın 1. faslında yer alan ırz ve iffete tecavüz fiillerinin cezalandırılmasına ilişkin tüm hükümleri kapsadığı ve bu nedenle reşit olmayan kişinin rızası ile ırzına geçmek suçunun askeri suç olduğu, kaçırma ve alıkoyma suçunun ise askeri suça bağlı bulunduğu açıklanarak sanıkları yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Böylece, askeri ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dosya, Trabzon Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 4.10.1999 gün ve 1996/1114 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler; Cengiz ERDOĞAN, Refik DİZDAROĞLU, Keskin KAYLAN, Necmettin ÖZKAN, Recep SÖZEN, Ahmet ALKIŞ'ın katılımlarıyla yapılan 6.12.1999 günlü toplantısında, Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in ırza geçme suçu nedeniyle açılan davanın çözümünde askeri yargı yerinin, kaçırma ve alıkoyma suçu nedeniyle açılan davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa EKİNCİ ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Cemil KAYILIOĞLU'nun ırza geçme suçundan açılan davanın çözümünün askeri yargının, kaçırma ve alıkoyma suçundan açılan davanın çözümünün adli yargının görev alanına girdiğine ilişkin sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dosyanın incelenmesinde, iddianamede 25.2.1992 gününden önce meydana gelen olayların bilgi mahiyetinde açıklandığı ve asker kişi sanık Y.K. ile sivil kişi sanık E.K.'un 25.2.1992 günü işledikleri ileri sürülen "reşit olmayan mağdureyi zorla kaçırıp alıkoymak" suçundan cezalandırılmaları, sanık Y.K.'un işlediği ileri sürülen "reşit olmayan mağdurenin rızası ile ırzına geçmek" suçundan ayrıca cezalandırılması istemiyle kamu davası açıldığı, sanık Y.K. hakkında 25.2.1992 tarihinden önce işlendiği ileri sürülen eylemler hakkında açılmış bir dava bulunmadığı anlaşılmaktadır.

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise öğretide ve uygulamada:

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Sanık Y.K.'un asker kişi sıfatını taşıdığı ve dağıtım izininde bulunduğu sırada işlediği ileri sürülen reşit olmayan mağdurenin rızası ile ırzına geçmek suçu, 1632 sayılı Yasa'nın 152. maddesi hükmü uyarınca "askeri suç" kapsamında bulunmakta, ancak reşit olmayan mağdureyi zorla kaçırıp alıkoymak suçu "askeri suç" kapsamında bulunmamaktadır. Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.3.1991 gün ve 1- 1 sayılı İlke Kararında, Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesiyle Türk Ceza Kanunu'nun 8. babına yapılan göndermenin 8. babın 1. faslında yer alan ırz ve iffete tecavüz fiillerinin cezalandırılmasına ilişkin hükümleri kapsadığı; 8. babın 2. faslında yer alan 430. maddesinde belirtilen "kaçırıp, alıkoyma" suçunun bu kapsamda bulunmadığı, bu nedenle askeri suç sayılmayacağı gerekçesiyle, asker kişilerin bu suça ilişkin davalarının çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu kararlaştırılmıştır.

Bu durumda; sanık Y.K.'un asker kişi sıfatını taşıdığı sırada işlediği ileri sürülen reşit olmayan mağdurenin rızası ile ırzına geçmek suçuna ait kamu davasının askeri yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir. 353 sayılı Yasa'nın "Bağlı suçlar" başlığı altında düzenlenen 18. maddesinin "Bir kimse birkaç suçtan sanık olur veya bir suçta ne sıfatla olursa olsun birkaç sanık bulunursa bağlılık var sayılır" hükmü karşısında, suç günü asker kişi olan sanığa yüklenen "ırza geçmek" suçunun askeri suç olması ve "kaçırıp-alıkoymak" suçunun da askeri bir suça bağlı bulunması nedeniyle sanığın her iki eyleminden dolayı askeri mahkemede yargılanması gerektiği biran düşünülse bile;

Aynı Yasa'nın "müşterek suçlar" başlığı altında düzenlenen 12. maddesinde; "Askeri mahkemelere ve adliye mahkemelerine tabi kişiler tarafından bir suçun müştereken işlenmesi halinde eğer suç Askeri Ceza Kanununda yazılı bir suç ise sanıkların yargılanmaları askeri mahkemelere; eğer suç Askeri Ceza Kanununda yazılı olmayan bir suç ise adliye mahkemelerine aittir" hükmünün yer alması ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin İlke Kararı doğrultusunda, somut olayda asker kişi sanık Y.K. ile sivil kişi sanık E.K.'un Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olmayan "kaçırma ve alıkoyma" suçunu birlikte işledikleri ileri sürüldüğüne göre, her iki sanık hakkındaki bu suça ait kamu davasının da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekir.

Açıklanan nedenlerle, sanıklar Y.K. ve E.K. haklarında, işledikleri ileri sürülen "reşit olmayan mağdureyi zorla kaçırıp-alıkoymak" suçlarına ilişkin kamu davasının adli yargı yerinde görülmesi, bu nedenle Trabzon Ağır Ceza Mahkemesi'nin bu suçlar nedeniyle verdiği görevsizlik kararının, sanık Y.K. hakkında, asker kişi sıfatını taşıdığı sırada işlediği ileri sürülen "reşit olmayan mağdurenin rızası ile ırzına geçmek" suçuna ilişkin kamu davasının askeri yargı yerinde görülmesi, bu nedenle 12. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin bu suç nedeniyle verdiği görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Sanıklar Y.K. ve E.K. hakkında, işledikleri ileri sürülen "reşit olmayan mağdureyi zorla kaçırıp-alıkoymak" suçuna ilişkin kamu davasının çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Trabzon Ağır Ceza Mahkemesi'nin bu suç nedeniyle verdiği 3.5.1999 gün ve E: 1999/73, K: 1999/91 sayılı, sanık Y.K. hakkında, asker kişi sıfatını taşıdığı sırada işlediği ileri sürülen "reşit olmayan mağdurenin rızası ile ırzına geçmek" suçuna ilişkin kamu davasının çözümünde ASKERİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle 12. Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin bu suç nedeniyle verdiği 21.2.1995 gün ve E: 1995/110, K: 1995/93 sayılı GÖREVSİZLİK KARARLARININ KALDIRILMASINA, 6.12.1999 günü kesin olarak OYBİRLİĞİ ile karar verildi.